

Direktorska seja

Redna direktorska seja S društ. doma se vrši v sredo, 1. maja, ob 7:30 uri zvečer. —

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

» ENAKOPRAVNOST «

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Pol raznašalca v Clevelandu, za celo leto	\$5.50	
za 6 mesecev	\$3.00; za 3 mesece	\$1.50
Pol pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexici, za celo leto	\$6.00	
za 6 mesecev	\$3.25; za 3 mesece	\$2.00
Za Zedinjene države, za celo leto	\$4.50	
za 6 mesecev	\$2.50; za 3 mesece	\$1.50
Za Evropo, Južne Amerike in druge inozemske države:		
Za celo leto	\$8.00; za 6 mesecev	\$4.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

NACIST ŠT. 3 - DEZERTER ŠT. 1

Hitlerjev namestnik je torej priletel v Anglijo. Rudolf Hess je preletel sovražne črte ter se dal sovražniku na razpolago. Komaj pred nekaj dnevi je grmel Hitler v rajstagu, da se ne bo leto 1918 nikoli več povinilo. Med nacističnimi veljaki, ki so sedeli takrat poleg Hitlerja, je bil tudi Hess, ki je Hitlerjevim besedam ploskal, nato pa odletel na Škotsko.

Hitler je imel prav: leto 1941 ni leto 1918! Majski polet Rudolfa Hessa se ne da v nobenem primeru primerjati s tako zvanim "novembrskim zločinom." Leta 1918 ni bilo v Nemčiji stranke, ki bi najprej naščuvala Nemčijo v vojno, nato pa bi vodila te stranke kratkoma prečel k sovražniku. Priti je moral šele Hitler, da je ustanovil tako stranko.

Leta 1918 je bila Nemčija vojaško končana; Hindenburg in Ludendorff sta zaprosila za premirje. Takrat pa so skočili med razvaline socialni demokratije, ki so zgradili iz ruševin demokratsko republiko ter s tem rešili nemški narod.

To je bilo tisto, čemer pravijo nacisti Nemci "sunek z bodalom v hrbet Nemčije..."

Z gorostasno lažjo, da je bila nemška armada zmagovita, toda da je dobila sunek z bodalom v hrbet, je delal Hitler dolga leta svoje kupčije. Ta laž mu je dala povod za bestialno preganjanje; ta laž je postala ideološki temelj nacistične države. Ko si ni upal dihati nihče več, ki ni prisegal na ljukasti križ in ki ni tulil "Heil Hitler," takrat je bil ta zločin izbrisan, narod rešen in zmaga zagotovljena.

Vse za vojno, vse za zmago! Za dosego tega cilja se je združilo strokovne organizacije, uničilo stranke, zadavilo se je svoboda, vero, umetnost, znanost in vedo. Za to se je zažgalo poslopje rajstaga, za to se je umorilo tisoče ljudi, za to se je vprizorilo židovske pogrome. Nato pa se je vzdignila vojska s "hura!" klici na pohod. In glej: Vse, karkoli Hitler prične, se posreči na vseh koncih in krajih: zmaga tu, zmaga tam, tedaj pa jo ubere Rudolf Hess, Hitlerjev drugi jaz, k sovražniku...

To ni nikak iznajden sunek z bodalom, temveč je ta sunek resničen. Tak zgled, ki je dan na najvišjem mestu, pomeni smrtni sunek disciplini. Kdo naj se da poslej še ubiti za nacistično Nemčijo, če pa daje sam Rudolf Hess prednost ujetnistvu na Angliškem pred slavno smrtjo za firerja Hitlerja? Vsak vojak ima pravico, storiti to, kar je storil Hess, seveda vsakemu vojaku ni na razpolago letalo, s katerim bi lahko odletel k sovražniku.

Vidimo torej, da imajo celo pri dezertaciji firarji v firarski državi svoje privilegije!

In kaj je storila stranka? Ali je poslala vsaj preletstvo za beguncem in izdajalcem? Nikakor! Njegovo dejanje skuša opravičiti z njegovo navidezno duševno zmedenostjo ter ga ljubeznivo označuje za "zavedenega idealista." Za ministra in oficirja, ki je pobegnil tekom vojne k sovražniku, ni doslej še nobena država in nobena stranka pokazala tako finočutnega razumevanja, kakor ga je pokazala Hitlerjeva nacistična stranka za svojega pobleglega gazdo.

Narodi se počasi učijo, in to celo v demokracijskih državah. Tem bolj počasi pa se uče v diktaturah, kjer jim primanjkuje vseh sredstev za pouk. Ampak kljub temu se uče. Če bi se mogli Nemci naglo učiti, bi moral Hessov slučaj delovati nanje kot bomba, ker pa se ne uče naglo, bo deloval nanje kot razkrajajoči strup — počasi, toda gotovo. Glavno je, da ima bestija zdaj strup v telesu. Možno je, da bo še nekaj časa še bolj besno breala okoli sebe, toda opomogla pa si ne bo nikoli več.

Z nacističnim firarjem, ki je tako na lepem padel izpod škotskega neba, je materi demokraciji padla tako roka v spanju in naročje velika sreča. Kako jo bo uporabila? Žalostne izkušnje, ki smo jih doživeli v preteklosti, povzročajo med ljudmi gotovo mero bojazni.

Dobra mati demokracija ima namreč naravnost bolno nagnjenje do nekdanjih diktatorskih veličin. Čim slabši je bil mož, tem pristraneje ga mati demokracija pritiska na svoje srce, samo da je spoznal svojo zmoto in se spokoril. Demokracija se v tem slučaju ravna po izreku svetega pisma, češ, da je v nebesih večje veselje nad

Najboljši pomočnik angleške tajne policije

... poleg trupla so našli pol napal pokajene cigarete neke verzi v Londonu in poleg tega katalog "Home Office-a", pod katerega spada tudi Scotland Yard. Zaslovel je l. 1910, ko je s svojim predavanjem o želodčni sluznici morilca dr. Crippensa pripravil do priznanja. Crippens je bil obtožen, da je umoril svojo ženo, plesalko Cora Turner, toda je vsako krivdo tajnil. V kleti njegove hiše so našli že precej razpadlo, napol zogljenno žensko truplo, ki ga ni bilo mogoče spoznati.

Sir Bernard Spilsbury je iz majhnega koščka želodčne sluznice dognal, da je to truplo rajne žene dr. Crippensa. Treznim, znanstvenim izvajanjem se obdolženi dr. Crippens ni mogel dolgo upirati — priznal je!

Tako se je začelo in potem so se vrstili primer za primerom do danes je Spilsbury na ta način po naročilu Scotland Yarde znanstveno analiziral že 3000 trupel.

Najbolj zanimiv pa je bil proces proti Sidneyu Foxu. Ta proces je tudi zanesel slavo Spilsburyja po vsem svetu.

Iz nekega gorečega hotela so potegnili mater Sidneya Foxa. Kitajci so zelo navdušeni za razne igre. Kocke, šahovnice in karte nosijo vedno s seboj. Kitajci igra strastno, med igro pozabi ves svet in zna zaigrati ne samo svoj zadnji denar, temveč tudi svojo hišo in sploh vse, kar ima.

Pogosto se pripeti, da stavi na karte tudi ženo in otroke navzlic strogi kazni, ki čaka takega strastnega kvartopirca. Oblastva kaznuje v takih primerih ljudi z zaporom, visoko denarno globo in javnim bananjem.

Na Kitajskem so ljudje strastni kvartopirci že od nekdaj. Sam Konfucij, ki je živel okrog leta 1500, pred Kristusom, je v svoji knjigi obredov opisal več kitajskih iger.

Kitajske igre pa so mnogo težavnejše od naših in terjajo od igralcev mnogo večjo osredotočenost. Prav zaradi duševne napetosti in osredotočenosti so ugodni in drugače trezni Kitajci navdušeni za igre. Igra več-jong li se je precej razširila tudi po drugih delih sveta, samo v nekoliko lažji obliki, je posebno napeta zaradi svojega kolebanja med zmago in izgubo. Niti pred samim koncem človek ne ve, kakšen bo izid. Toda prav zaradi tega jo imajo Kitajci zelo radi, ker pač vsak misli, da se mu bo sreča naposled vendarle nasmehnila.

Kakor slovi v Evropi igralnica v Monte Carlu, tako slovi na Kitajskem Macao, kjer je v portugalskem okraju tega mesta skoraj vsaki hiši igralnica. Tam igrajo kitajski bogataši in marsikdo zaigra vse svoje

enim spokorjenim grešnikom kot nad devet in devetdesetimi pravičniki. Tudi zdaj že slišimo podobne glasove, ko se Hessa zlika kot idealista in zavedenega moža, ki pa je spoznal nacistične zločine, itd., itd. Časopisje na primer naglašala, da Hess ni kradel in se obogatil, kar je za nacističnega firerja v resnici velika zasluga. Toda ta zasluga niti izdaleka ne odtehta dejstva, da je bil Hess eden glavnih krivcev, ki je bil soudeležjen pri vseh grozljivih zločinih, ki so jih zakrivali nacisti najprej napram Nemčiji sami, potem pa napram vsemu svetu. Dobra mati demokracija naj bo oprezna in naj gleda, da je ne bodo njegove zgodbe ganile do solza. Gangster ostane gangster tudi potem, ko izda svojo gango.

Služaj Rudolfa Hessa naj se kolikor mogoče izrabi s Hessom kot možem pa naj se postopa tako, kakor kot dvajsetleten nacistični firar zasluži.

Vse je kazalo, da se je v dimu zadušila in potem zgorela.

Požara je bil obdolžen njen sin Sidney Fox, toda dokazov ni bilo nobenih. Razmerje med sinom in materjo je bilo popolnoma v redu, čeprav Sidney Fox policiji ni bil tako neznan, večkrat se je že moral zagovarjati zaradi majhnih tatvin in pomeverb. Mati je bila za svoje življenje v korist svojega sina visoko zavarovana — to je bilo pa tudi vse.

Pred sodiščem je bil Fox gladko oproščen, ker brez dokazov ga sodniki kljub kakršnimukoli privatnemu mnenju niso mogli obsoditi.

Tik pred proglasitvijo oprostitve sodeb pa je posegel vmes Spilsbury, ki je na podlagi majhnih ranice ali bolje rečeno brazgotine na jeziku dokazal, da je bila pokojnica najprej zadavljena, nato šele je nastal požar, v katerem je zgorela.

"Truplo hodi za morilcem", pravijo Angleži. Sir Bernard Spilsbury je ta pregovor že v neštete primerih potrdil. Ker nikdar se zločincu ne posreči trupla svoje žrtve tako spraviti s sveta, da se ne bi prej ali slej pojavil kak ostanek, ki pojasni ves potek zločina in storilcu zapre vsako pot do izgovorov.

Kitajci strastno ljubijo igro za denar

Kitajci so zelo navdušeni za razne igre. Kocke, šahovnice in karte nosijo vedno s seboj. Kitajci igra strastno, med igro pozabi ves svet in zna zaigrati ne samo svoj zadnji denar, temveč tudi svojo hišo in sploh vse, kar ima.

Pogosto se pripeti, da stavi na karte tudi ženo in otroke navzlic strogi kazni, ki čaka takega strastnega kvartopirca. Oblastva kaznuje v takih primerih ljudi z zaporom, visoko denarno globo in javnim bananjem.

Na Kitajskem so ljudje strastni kvartopirci že od nekdaj. Sam Konfucij, ki je živel okrog leta 1500, pred Kristusom, je v svoji knjigi obredov opisal več kitajskih iger.

Kitajske igre pa so mnogo težavnejše od naših in terjajo od igralcev mnogo večjo osredotočenost. Prav zaradi duševne napetosti in osredotočenosti so ugodni in drugače trezni Kitajci navdušeni za igre. Igra več-jong li se je precej razširila tudi po drugih delih sveta, samo v nekoliko lažji obliki, je posebno napeta zaradi svojega kolebanja med zmago in izgubo. Niti pred samim koncem človek ne ve, kakšen bo izid. Toda prav zaradi tega jo imajo Kitajci zelo radi, ker pač vsak misli, da se mu bo sreča naposled vendarle nasmehnila.

Kakor slovi v Evropi igralnica v Monte Carlu, tako slovi na Kitajskem Macao, kjer je v portugalskem okraju tega mesta skoraj vsaki hiši igralnica. Tam igrajo kitajski bogataši in marsikdo zaigra vse svoje

Utrujen sem se sedel v kotu na klopi in sem mirno ždel in počival, ne da bi se pomislil, da bi koga poklical, ali kaj zahteval ali sploh pokazal, da sem tukaj. Majhen bel psiček je sedel na pragu vrat za v kuhinjo, pa ni ne bevsknil ne revsknil in sem ga tudi jaz pustil v miru.

Takile prvi trenutki blagodejne utrujenosti po kaki dolgi hoji so najdragocenejšje plačilo za ves trud in vse težave. Slednjič je pa le prišla krčmarica, čedna in snažna žena dobrotljivih oči in v modroprokastem predpasniku. Ne da bi poslušal njena vprašanja, sem naročil pivo in juho in meso, pa mi je bilo še zmeraj, ko da se mi sanja.

Žena je prinesla pivo, mi žalela dober tek in spet odšla. Počasi sem odpihlil pene in užival hlad in moč pijače kot resničen dar božji.

Tedaj sem se zbudil iz svojega čara in sem se polagoma ozviljal. Ozrl sem se po zelenkastem sromaku sobe in pri tem sem opazil v kotu, prav nasproti sebe, človeško bitje, ki me je jako prestrašilo.

Majhno, neboljeno človeče je bilo, ki mu je čez mizo skoraj le glava molela. A tako grde glave in tako ostudnega obraza pač doslej in odslej še nisem nikdar videl. Koža je bila rumena in uvela, kosti so povsod štrlele ven, nos je bil velik in robat in poltačen, in oči poševne, pa tako neizmerno žalostne, kakor da bi se bil ta človek vse življenje samo jokal in jokal.

Ko še nisem prev vedel, kdo je to, je že vstal in prišel k meni. Bil je Kitajec, ki je s svojim kovčgom prišel k moji mizi in mi s komaj slišnim glasom začel ponujati svoje zaklade: vaze in skodelice, krožnike in svilene rutice. Vsemu se je poznalo, tudi če se nisi kdovekaj spoznal na umetnost, da ni izviralo iz Kitajske, pač pa da so bili to manj vredni izdelki kake evropske tvornice. Kovčeg in njegova čara so bili tako grci kot njihovi lastniki.

Tedajci je prišla tudi krčmarica in postavila kadečo se juho na mizo. In medtem, ko sem jedel juho, je Kitajec vso svojo pisano šaro razpostavil pred menoj, vse tiste vaze in skledice in skatlice. Rumeni človek je venomer zrl vame in je šepetal s svojimi brezbarvnimi ustnicami zmeraj le eno in isto: "Sejna, Sejna," česar nisem razumel takrat, kar pa zdaj vem, da je pomenilo Kina.

Ko je bila že polovica mize polna in sem mislil, da je kovčeg že izpraznjen, je tuje dvignil lesen pokrov, in v kovčegu se je pokazala druga, doslej skrita plast, kjer je bila spet ista, pisana, cenena in pestra čara. Kos za kosom je jemal iz kovčega in jih daval na mizo.

Polagoma se mi je dozdevalo, da je ta človek zmešan. Od kimal sem in zamahnil z roko, češ da nočem ničesar kupiti. Takrat sva se spogledala, in njegove vdrtne oči so tako mlo zaprosile in me tako iz dna duše rotile, da sem ves zmeden povesil oči.

Tedajci sem zapazil v drugem predelu kovčega majhen Budov kipec iz zelenega kamna, ki se je brez barve in okrasov, a vendar tako čudovito lepo odražal od vse tiste ropotije, da sem iztegnil roko in ga prijel.

Nikdar ne bom mogel pozabiti, kako me je Kitajec naglo zgrabil za roko in mi s svojimi mrlimi, koščenimi prsti izvil mali kipec iz roke. Na njegovem gredem obrazu se je pojavila pošastna groza. Na vso moč je stresel z glavo, zagrgal nekaj nerazumljivih besed, vstal, in se pred menoj priklonil in si pritisnil Budov kipec na prsi.

To mi ni šlo v glavo. Tedaj je Kitajec pristopil k meni, tako da sem občutil njegovo vročo samo, obrnil je kipec, ki se je na spodnji ploskvi tičal zamašek v njem, odmašil ga je in je pustil, da je na njegovo dlan počasi curkljala rumena prst. "Ssina," je zašepetal in me pogledal. "Ssina!"

Tedaj sem razumel, da tega edinega kipeca ne more prodati, da je v njem prst njegove, tako neskončno oddaljene domovine.

Poklical sem krčmarico, naročil zanj južno in pijače in mu odkupil pisan nalivnik s sliko zmaja od konice do debelega konca. Plačal sem mu in mu pomagal zlagati vse tiste predmete, pri čemer sem se silno čudil, da ima toliko te šare prostora v takem majhnem kovčegu.

Cez noč sem ostal v krčmi, saj sem bil preveč utrujen, da bi bil šel naprej in sem odložil odhod za drugo jutro.

Sredi noči je potrkalo na moja vrata; krčmarica je stala zunaj in plaho dejala: "Brž pojdi-te z menoj, on umira, umira!"

ŠKRAT

Mladi vojvoda Guiski, nadškof v Reimsu, se je odločil, da se bo odpovedal duhovniškemu poklicu, ker se je strastno zaljubil v princeso Gonzago in se je hotel z njo poročiti.

"Premislite to stvar," mu je dejal kardinal Richelieu očeto-sko. "Žrtvovati hočete 400.000 liver dohodka, da bi dobili eno žensko. Marsikdo bi žrtvoval štiri sto tisoč žensk, da bi dobil en takšen dohodek, kakršni je vaš!"

"Kaj pa hočete s temi rožami?"

"Namenil sem jih vaši gospodični hčerki — če bo imela milijon dinarjev dote..."

Chesterton, debeli, in Bernard Shaw, suhi, sta se srečala v neki družbi.

"Vedno, kadar vas vidim," je dejal Chesterton, "se mi dozdeva, da je nastala lakota."

"Popolnoma prav," je odgovoril Shaw. "A vedno kadar jaz vas vidim, se mi dozdeva, da ste vi tega krivi!"

ROOSEVELT POZIWA NA PRIPRAVLJENOST

WASHINGTON, 17. maja. Predsednik Roosevelt je nov izjavil, da mora biti ameriški narod "zda pripravljen, braniti se proti svetovni naperjeni agresivnosti, ki ogroža našo nanjo trgovino in našo narodno prosperiteto."

Predsednik je svaril, češ, da bo naša narodna trgovina uničena v svetu, ki bi ga dominiral totalitarizem. "Nato je predsednik poudaril, da bodo Zedinjene države zavzele vodstvo v njej po vojni svetu, da se ohranijo in ojačajo liberalne ekonomske dobrine svobodne mednarodne trgovine."

V New Yorku je 26. aprila umrl Viktor Cagram, star 65 let in rojen v Ameriki. Zaprta žena, dva otroka, starše, brata in La Sallu, Ill., ter omoženo sestro.

Odšel sem z njo v konjski hlev in oddal v kamrico, kjer se sicer spal hlapec. Tam je na škopnjaku slame ležal Kitajec, ki se je boril s smrtjo. Videti je bilo, da mu je lakota in beda v vse to romanje s težkim kovčgom in njegovo silno domoto, je prizadejala smrt.

Ko je prišel vaški zdravnik, je bilo že po njem. "Nemara sušica," je rekel zdravnik in je sklonil glavo.

Sklonivši se nad mrliča, sem opazil, kako je držal v voščeni blej roki zelenega Budo s prsti do domače zemlje.

Tega tujega človeka ne bom svoj živ dan pozabil. Zdaž bi bilo njegovo zgodbo z istim nalivnikom peresom, ki sem si ga takrat kupil od njega.

Cez dva dni nato smo ga pokopali kraj pokopališkega ograjenja. Pogrebcev je bilo kaj malo, zdravnik, župan, orožnik, krčmarica in jaz ter nekaj radovednih nečev, ki so od daleč opazovali ta čudni pogreb. Zelenega Budo smo mu pustili; vsaj v smrti ni imel še nekaj pri sebi, kar je bilo iz njegove domovine.

V SREDNJEM VEKU SO TUDI ŽIVALI OBSOJALI

Kako neprosvetljen je bil srednji vek, priča dejstvo, da takrat tudi živali gonili pred sodnike in jih obsojali. Zgodovina kaže 200 takih primerov v enem samem stoletju.

V Curihu je bila l. 1442 na čudna sodna razprava. Sodniki v talarjih so sedeli na posebnem odru pred sodiščem. Suh je vzdignil svojo uradno palico in zaklical:

"Privredite obtoženca!"

Na te besede so privlekli v sodni železni kletki zaprtega velikankega volka. Tožen je bil, da je raztrgal dve deklici.

Na tožnik je začel obravnavo.

Ko učen pravdnik je zagovarjal zver. Sklicevali so se na

okaze in zasliševali priče. Naposled so kosmatega jetnika spo-

vali za krivega in ga obsodili na vislice. Ko so ga obešali, je

okoli vislice vse polno gledalcev, vriskajočih od veselja.

V starem normanskem mestu

so leta 1386 pestili sodniki prašiča, ki je ogrizel neke

otroka na smrt. Na dan sodne obravnave so vsi meščani

navzovali in se udeležili razsode. Sodniki so prašiča slo-

žno obsodili na mučenje in obvisenje, oblekli so ga kakor

človeka, ga bical in mu polomili noge, nazadnje pa še dejali v kladivo.

Prašiči so se večkrat pregre-

li proti postavi kot morilci o-

st. Tiste čase so se tako mest-

ni kakor vaški prašiči potepali

po svoji volji. Klatili so se od

praga do gnojšča in stikali

podpadki. Bili so pa silno po-

stavljeni in majhen otrok ni bil

pred njimi.

Leta 1547 je morala v mestu

gledati na zatožni klopi sv-

etna s svojimi šestimi pujski

mi. Skupaj so razmesarili in

razdelili majhnega otroka.

Toda zagovornik jih je branil

na učinkovito, da so za kazen

načrtovali sarno svinjo. Pujske

so se, češ da so bili mladi in

neumni. Čez šest tednov pa so

znova prignali na sodišče.

Njihov lastnik ni hotel jam-

eti, da se bodo za naprej vedli

zgodno. Mož se je bal, da prašiči niso podedovali zločinskega nagnjenja.

Na Burgundskem so 5. septembra l. 1370 zaprli tri svinje, ki so bil v strahu za svoje mladice, razmesaril sina nekega svinjskega pastirja. Kot sokri-

vce so zaprli tudi mladice. Njihov lastnik jih je pri razpravi sam zagovarjal in prosil, naj jih spoznajo za nedolžne. Burgundskega kneza je s svojim govorom tako ganil, da je dal usmrtiti samo stare svinje, pujskov pa ne, čeprav so pujski videli, da so svinje dečka ubijale in ga kljub temu niso branili.

Obsojali so tudi podivjane bikke. V Moissyju je leta 1314 bik nabodel na roge nekega moškega. Mož je umrl od ran, bika pa so zaprli v mestno jetnišnico.

Tedaj je namreč bilo v navadi, da so večje živali čakale na sodbo v tisti ječi kakor zločinski ljudje.

Sodniki v Dijonu so leta 1639 dali usmrtiti konja zaradi umora. V Aixu so še leta 1694 po ukazu

vrhovnega deželnega sodišča sežgali na grmadi kobilu. O obeh so bili prepričani, da sta bila obsedena od hudobnega duha, in za oba so priče dokazale da sta izvršila umor premišljeno.

Pri sodnih obravnavah proti živalim so se sklicevali na vse mogoče posebnosti zakona. Kot posebno spreten pravnik je leta

1521 zaslovel Francoz Chassenee. Sodišče ga je kot mladega začetnika postavilo za zagovornika podganam, ki so v autunskem okraju uničile ves ječmen.

Tožene podgane so sodniki klicali na razpravo, a odzvale se niso.

Prekanemu odvjetniku pa se je posrečilo oblastvo indokazati, da je nenavzočnost podgan zakrivilo le nepravilno pravnomočno ravnanje. Pradni dan bi morali zapisati za podgane iz vse dežele in ne le za tiste iz Autuna, ker so bile vse zapletene v ta rop.

Toda podgane se tudi za drugi poziv niso zmenile. Chassenee je tokrat trdil, da se njegove

varovanke boje priti iz svojih lukenj zaradi nevarnih mačk, ki jih imajo tožniki. Sodišče naj poskrbi, da mačke ne bodo nadlegovale podgan med potjo.

Pravdači naj se zavežejo, da bodo plačali kazni v denarju, če ne bodo mogle potovati nje-

gove varovanke v miru. Sodišču se je zdel ta predlog povsem pravnomočen. Toda tožniki niso hoteli jamčiti toženkam za varno pot. Zaradi tega je oblastvo pravdo zavrnilo.

Drug odvjetnik bi moral zagovarjati medveda, ki je leta 1499 pustošil vasi v Črnem lesu. Ta je predlagal, naj nasilno zverino sodijo porotniki, izdrami med medvedjim rodom. Nastal je seveda učen prepir in pravdna obravnavna se je zavlekla za več kakor teden dni.

Tudi stekle pse so sodili strogo po pravilih. Vselej so jih spoznali za krive. Po postavah so jih kaznovali najprej s čedalje hujšim mučenjem, ki je

trajalo tem dalje, čim več ljudi ali živali so oklali. Porezali so jim ušesa, odsekali repe in jih nazadnje pohabili še noge za nogo. Po vsem tem mučenju so jih usmrtili.

Včasih so bile živali lahko tudi za priče. Zgodilo se je, da je neki obtoženec, ki naj bi bil kriv umora, vpričo svojega psa, petelina ali mačke prisegel, da je nedolžen. Pa so mu verjeli, ker so bili prepričani, da bi tudi ne-

umna žival prej spregovorila, kakor pustila, da bi ušel pravici morilec.

V srednjem veku so največkrat obtožili zločina črne živali. Ljudje so bili prepričani, da je satana črna barva najljubša. Bili so pač praznoverni, kruti in neumni.

CUTS—BURNS—SCALDS
should be quickly treated to prevent bad after-effects as well as relieve pain. Use GIL-OF-SALT. Wonderful too for sore, tired feet. At your drugist's—money back if not satisfied. For free sample write Musco Laboratories, 215 South Leggett Street, Chicago.

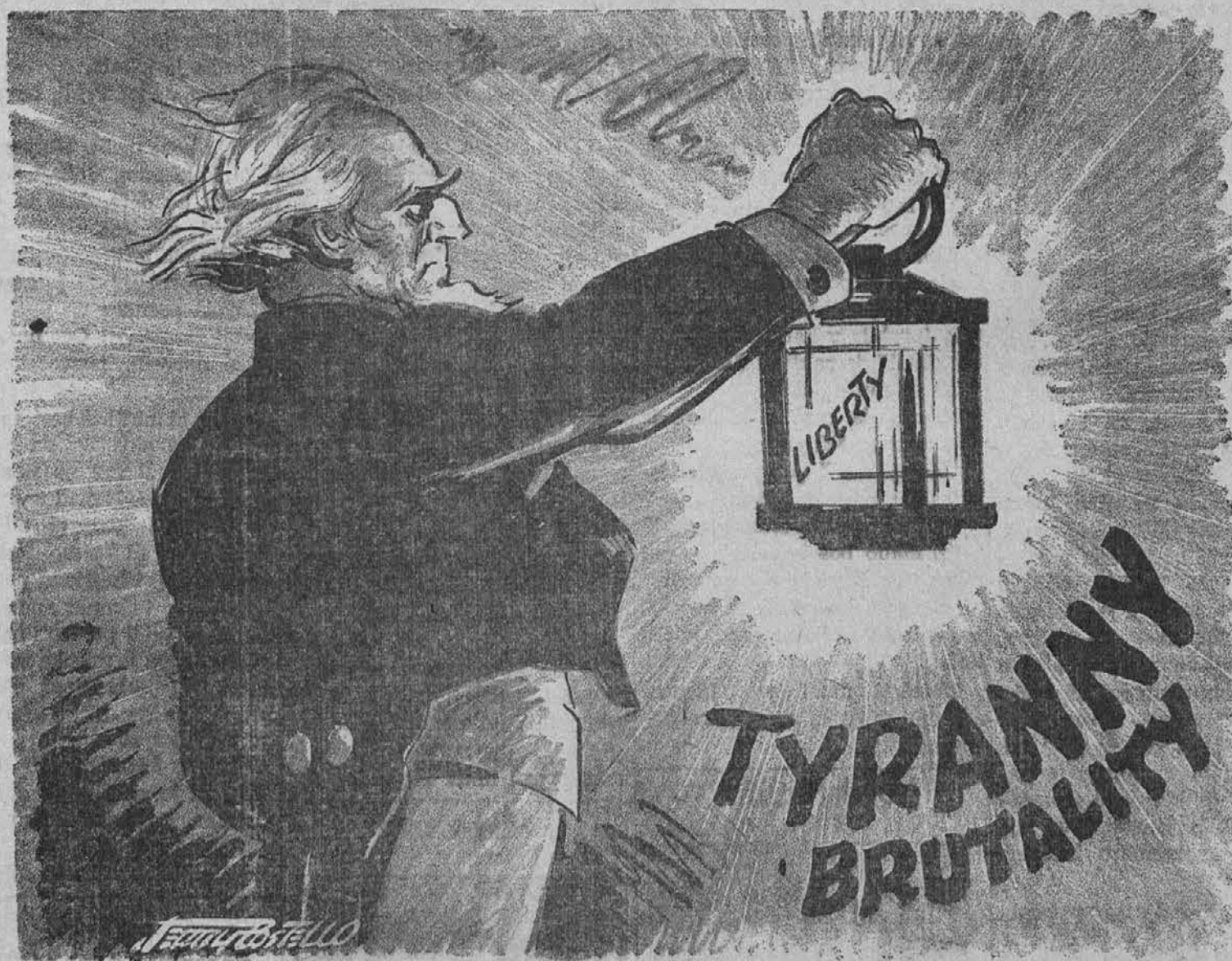
QUICK RELIEF FOR FEET

Lično delo

Za društvene prireditve, družabne sestanke, poroke in enake slučaje, naročite tiskovine v domači tiskarni, kjer je delo izvršeno lično po vašem okusu. Cene vedno najnižje.

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave., Henderson 5311 - 5312

Distributed through the Committee to Defend America by Aiding the Allies

THE LIGHT OF THE FUTURE

By Costello, Knickerbocker News

Iz debela sekvoje so napravili 24 hišic

V Kaliforniji se razprostirajo ob obali Tihega morja v daljavo kakšnih 700 km velikan-

ski gozdovi, kjer je mnogo krajev, kamor še ni nikdar stopila človeška noga.

To so razsežni pragozdovi, ki skrivajo v sebi mnoga presenečenja za človeka. Ni še tako dolgo, ko se je v te pragozdove

napotila večja znanstvena odprava iz Washingtona na raziskovanje.

Tam je naletela na velikan-

ska drevesa, ki jim danes na svetu najbrž ni nikjer več enakih. Hkratu so to najbrž tudi

najstarejša drevesa na svetu. Imenujejo se sekvoje. Znanstveniki so dognali, da so prav takšna drevesa nekoč, morda pred milijoni let, rasla na mnogih krajih zemlje, do danes pa so

jih ljudje vse povsod drugod že iztrebili, le v Kaliforniji še rasejo.

Sekvoja je povprečno visoka 120 metrov. Deblo pa je tudi tej višini primerno, saj meri v pre-

meru dostikrat tudi 20 m. Kako velikan-

ska je takšno drevo, se vidi tudi iz tega, da so iz enega samega takšnega drevesa zgradili cerkev, v kateri je prosto-

ra za 300 ljudi. Iz nekega drugega sekvojinega debela pa so napravili kar 24 enodružinskih hišic.

Računajo, da morajo biti ta drevesa, ki še danes stoje, stara povprečno 2000 let. O nekaterih najstarejših pa mislijo, da so doživela že štiri tisočletja. Z drugimi besedami se to pravi, da so začela rasti približno takrat, ko so starodavnim egiptčanskim faraonom zidali piramide.

**Go out with him?
NOT ME!**

You've got three strikes against you when you are guilty of halitosis* (bad breath). Anyone may have it at some time or other without realizing it, and may offend needlessly. If you want others to like you, take this quick precaution against the common form of bad breath caused by food fermentation. Rinse the mouth with Listerine Antiseptic before any date. Immediately your breath becomes sweeter, purer, less likely to offend.

*Some cases of halitosis are due to systemic conditions, but most cases, say some authorities, are caused by fermentation of tiny food particles on tooth, mouth and gum surfaces. Listerine halts such fermentation and then overcomes the odors fermentation causes. Lambert Pharmacal Co., St. Louis, Mo.

**Before Any Date Use
LISTERINE ANTISEPTIC
To Make Your Breath Sweeter**

KOLIKO STORITE ZA CANKARJEV GLASNIK?

Če ste res napredni, pokažite to tudi z dejanjem. Cankarjev glasnik je napredna delavska kulturna revija za leposlovje in pouk. Priporočite svojemu prijatelju ali znanцу, da si jo naroči. Za obstoj in napredek izobraževalnega časopisa je potrebno sodelovanje vseh, ki so za napredek! Cankarjev glasnik potrebuje zastopnikov, posebno še izven Clevelanda. Priglasite se! Pišite upravnštvu, ki bo rade volje dalo vsa pojasnila. Naslov: 6411 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Naročilna nakaznica na Cankarjev Glasnik

IME: _____
NASLOV: _____
Zastopnik: _____
Plačal \$ _____ c _____ Dne _____ 19 _____

NOVICA...

ki jo izveste bo gotovo zanimala tudi druge. Sporočite jo nam pismeno ali pa pokličite Henderson 5311 — Henderson 5312.

Lahko jo sporočite našim zastopnikom — — —

JOHN RENKO
955 East 76th Street

JOHN STEBLAJ
1145 East 169 Street KENmore 4680W

JOHN PETERKA
1121 East 68 Street ENDicott 0653

WOMEN! read how thousands have been able to GET NEW ENERGY

IMPORTANT Medical Tests Reveal WHY Famous Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound Has Been Helping Weak, Run-down, Nervous Women For Over Half A Century!

If you feel tired out, limp, listless, moody, depressed—if your nerves are constantly on edge and you're losing your boy friends to more attractive, peppy women—SNAP OUT OF IT! No man likes a dull, tired, cranky woman.

All you may need is a good reliable tonic. If so, try famous Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound. Let it stimulate gastric juices to help digest and assimilate more whole-

some food which your body uses directly for energy—to help build up more physical resistance and thus help calm jittery nerves, lessen female functional distress and give you joyful bubbling energy that is reflected thruout your whole being.

Over 1,000,000 women have reported marvelous benefits from Pinkham's Compound. Results should delight you! Telephone your druggist right now for a bottle.

IMPORTANT! medical tests reveal how thousands of WOMEN HAVE BEEN ABLE TO GET NEW ENERGY

If you feel tired out, limp, listless, moody, depressed—if your nerves are constantly on edge and you're losing your boy friends to more attractive, peppy women—SNAP OUT OF IT! No man likes a dull, tired, cranky woman.

All you may need is a good reliable tonic. If so, just try famous Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound. Let it stimulate gastric juices to help digest and assimilate more wholesome food

which your body uses directly for energy to help build up more physical resistance and thus help calm jittery nerves, lessen female functional distress and give you joyful bubbling energy that is reflected thruout your whole being.

Over 1,000,000 women have reported marvelous benefits from Pinkham's Compound. Results should delight you! Telephone your druggist right now for a bottle. WELL WORTH TRYING.

HAIR-BREADTH HARRY

FRANCE BEVK

KRIVDA

LJUDSKA POVEST

"Kaj šepetajo?" je mati vprašala tiho, da bi je ne slišala Anka.

Ta je ni slišala. Že Jožetove besede, ki so jo udarile v srce, so ji bile zadosti. Pritisnila je roke na ušesa in zarila glavo v blazino.

"Nič jasnega," se je Jože prestrašil lastne besede. "To je ti, sto, kar tako peče in boli."

"Pusti to!" mu je mati božala glavo, po kateri so se mu mešali pijanost, bridkost, srd in sramota. "Čemu me mučiš!"

"Ne spravljajte naše hiše v sramoto in nesrečo!"

Mati je znova izpustila sinovo glavo. Imela ga je še vedno rada, toda bala se ga je, hkrati se je čutila krivo pred njim. — Zda se je njena ljubezen borila; ni vedela, čigava je, komu pritiče, sinu ali hlapcu.

"Še nikoli niste rekli, da je laž, kar pravijo ljudje."

To je rekel mlo, tožeče. Materino srce se mu je znova približalo, vsaj za korak.

"Kdaj pa si že govoril odkrito z menoj?"

"Nisem znal." Hotel je reči, da ni imel poguma. "Danes sem pijan, jezen in žalosten, danes lahko..."

"In ti to verjameš?"

Jože je ostro pogledal mater, ta ni prenesla pogleda.

"Upira se mi," je šepetal. — "Vam bom verjel."

"Meni?" se je mati vnovič odtrgala od njega, desnico si je položila na prsi. "Kaj naj ti rečem?"

"Da ga ne vzamete. Če se ne mel."

omožite z njim, bom verjel, da je laž, kar govorijo. Če ne..."

Mati je gledala nekaj trenutkov v mesečino. Tako svetlo je sijala skozi okna, da bi lahko kdo bral v njeni svetlobi. Sence drevov in križev v oknih so se igrale na podu, na steni in na stropu. Hotela je nekaj reči, karkoli, izvit se iz tega položaja, a ni mogla. Tuji lagati ji ni bilo mogoče. Dušo ji je mlelo, ko da ji je zašla med dva kamna. Poizkusila je še enkrat, da bi se približala sinu, mu položila roko na rame, ga objela, kakor ga še nikoli ni objela. Hotela ga je za mamiti, da bi pozabil in ne zahteval od nje, kar ji je nemogoče. Toda Jože je stal pred njo nepremičen, neizprosno, žalosten in pijan.

"Jože," je jecala, "prisegla bi ti lahko..."

Naprej ni mogla. Rešil jo je klic, ki se je razlegnil iz kamre.

"Ana!"

Hlapec je klical gospodinjno. Mati se je ozrla na sina, ki je posluhnil z odprtimi usti.

"Ana!"

Trenotek molka.

"Kaj hočeš?" se je oglašila.

"Kaj uganjate?" je prišlo skoz črna vrata. "V posteljo!"

Ana je stala neodločna, četudi je vedela, kaj bo storila.

"Mati, vi ga boste ubogali?"

"Jože!"

Tedaj so se v kamri odprla vrata. Na pragu je stal hlapec.

Bil je v spodnji obleki, bel ko prikazen.

"Ali bo mir ponoči?" je zagrmel.

Jože je stopil na sredo izbe, se vzravnal, stisnil pesti in srepo pogledal hlapca.

Ana se je preplašila. Stopila je med hlapca in sina.

"Ivan, pojdi v kamro!" je prosila.

"Ti pojdi v posteljo!" je ukazal hlapec. "Tako!"

Ana je postala le še trenotek. Ozrla se je po sinu, nato pa po hlapcu, sklonila glavo in se tiho izgubila v kamro.

"Mati!" je zaklical Jože. Ni se mu oglašila.

"Torej je res?" je Jože iz bridkosti treščil po mizi.

"Kaj je res?" je vprašal Drole trdo, a navidez mirno.

"S teboj ne govorim, hlapec!"

"Z mano boš govoril," je onirasil. "Pa še kako boš govoril!"

"Bom pa govoril, če že hočeš," je sikal Jože. "Pa ne tako, kot ti hočeš!"

Hotel je planiti proti hlapcu, a se mu je Anka z vso težo obesila na vrat.

Lord Halifax

Lord Halifax, angleški poslanik v Washingtonu, ob priliki svojega govora, ki ga je imel v Chicagu.

Proti vojni

Na sliki vidimo Philipa LaFollette-a, bivšega gubernerja Clevelanda s svojim modelom države Wisconsin, ko je imel v modernega zaklonišča proti Hindale, Ill., svoj govor proti vojni.

"Jože! Jože!"

"Le pusti ga!" se je Ivan rogal in prekrižal roke. "Naj pride k meni, če bi bil rad tepen."

"Ivan!" se je oglašila Ana, ki še ni bila legla. Stala je blizu vrat in lovila besede. "Jože! O, ti moj Bog!"

"Če ne bo miroval," se je hlapec okrenil proti kamri, "ga vržem iz hiše."

"Kdo me bo vrgel iz hiše?"

Jože se je iztrgal sestri in planil proti hlapcu. Ta si je uprl pesti ob boke. Stala sta si nasproti kot dva risa. Anka se je oklenila Jožeta od zadaj tako tesno, da se je ni mogel otresti.

Mati je potegnila Ivana v kamro.

"Ivan! Saj se bosta še pobila!"

Vrata so se s truščem zaprla. Za trenotek je bilo vse tiho. Jože je stal z Anko sredi mesečine. Bil je omotičen, vse se mu je vrtele pred očmi. Ko se mu je nekoliko zjasnilo v glavi, je stisnil pesti in se bil po kolenih.

Makov cvet

Na gornji sliki je igralca Joan Leslie, ki prodaja v prid ameriških veteranov umetne rože makov cvet, kakršne se prodajajo vsako leto na gotov dan v ameriških mestih.

Zaklonišče

Na sliki je Jacob Baker iz Follerte-a, bivšega gubernerja Clevelanda s svojim modelom države Wisconsin, ko je imel v modernega zaklonišča proti Hindale, Ill., svoj govor proti vojni.

"Ubijem ga!" je ponavljal. —

"Ubijem ga!"

Anka je jokala.

"Tiho, Jože! Pridi, bova molila!"

"Ne bom molil. Ubijem ga!"

"Jokala bom, Jože," je Anka grozila ko dete, dasi so ji solze že tekale čez lica.

"Ubijem ga!"

"Jože, molil!" ga je sestra poizkusila posaditi na posteljo. —

"Moli za menoj! Oče naš, kateri si v nebesih, posvečeno bodi tvoje ime..."

Fant ni molil. A sestrina molitev ga je ukrotila, da se je umiril, četudi mu je razganjal glavo in prsi. Nenadoma je dvignil obraz. Iz daljave, ad nekod z gmajne nad krčmo, mu je dosseglo uho vriskanje in petje. Seletedaj se je zopet spomnil, da se norčujejo iz njega. Takoj je pozabil na vse drugo in planil je na noge ko blazen.

"Kje je harmonika?"

Stopil je na klop in brskal po zapečku. Pogledal je na polico in v zidno omarico.

"Kje je moja harmonika?" je zakričal.

Anka je plašno prekinila molitev in se je dvignila.

"Ne vem, kje je."

Jože je prislunil. Skozi drevje in mesečino je prihajala iz daljave popevka in mu rogajoča se odmevala v duši. Zdrnil se je in begal iz kota v kot.

"Kje je harmonika?"

"Morda jo je Ivan kam del."

"Harmonika!" je udaril Jože s pestjo po vratih kamre, ki so bila zaprta.

"Jože!" je svarila mati.

"Spat pojdi ali na cesto!" je zavpil hlapec.

"Harmoniko mi daj!"

"Pod mojo posteljo je. Vzemijo, če se upaš!"

Jože se je zagnal s celim telesom v vrata, da so na mah pustila, in je planil v mrak. Ana ga ni mogla zadržati. Obstala je ob vratih ko okamenela in prislunila. Ujela je hlapčev kletev in jek, ki je koj nato utihnil. Jože je planil iz kamre s harmoniko v rokah, izginil mimo nje na prosto.

Išče se

stanovanje, 4 sob od 50 do 70 ceste. Samo dve osebi v družini. Pošteni ljudje. — Naslov se najpusti v uradu tega lista.

Prodaja

200 stolov in 40 miz. Cena zelo zmerna. — Vpraša se na 1194 East 71st St. ali pokličite ENdicott 8866.

Wanted

Experienced Beauty Operator. Call KEmmore 0645.

PRODAJA

Spodaj podpisani bo ponudil na prodaj restavrant in pivnico z vsem blagom dne 22. maja, 1941 med eno in drugo uro popoldne na 1231 East 61st street, Cleveland, Ohio, najvišjemu ponudniku in za ne manj kot \$800.00, in pogojno, da sodnija prodajo potrdi. Ta lokal je bil last pokojnega Petra Mukaveca in znan pod imenom "Pete's Tavern." Ima "D-1" in "D-2" dovoljenje. Vsa kupna cena mora biti v gotovini ali bančnih čekih in plačana ob času prodaje.

LEOPOLD KUSHLAN, oskrbnik zapuščine Peter Mukaveca.

John E. Cass, Ph. C.

(Prescriptionist)

Nasla glavna naloga je izvrševanje zdravniških receptov. — Nasla dolgoletna skušnja v tem poslu je vaše zagotovilo. Kadar hočete recepte pravilno izpolniti, prinesite jih nam. Slovencem v naši naselbini smo na uslugo že nad 35 let.

797 East 185th St.

vogal Cherokee Ave. KEmmore 2877

Skozi okno je lila mesečina.

iz daljave se je razlegnil vrisk.

Oglašila se je harmonika s poskočno pesmijo, zavila na vrta, jokala in vriskala nekam proti polju. Utihihla je v daljavi. Tedaj je Anka zaslišala pritišano težko ječanje, ki je prihajalo iz kamre. Obšla jo je groza.

"Ivan!" se je oglašila mati.

"Ivan!"

Oglašalo se je le ječanje. Prihajalo je iz kota, v katerem je spal hlapec.

"Mati!" je kriknila Anka. —

"Mati! Kaj se je zgodilo?"

"Ivan!" je klicala mati z grozo v glasu. "Ivan! Oglaš se ven dar!"

Nič.

"Mati, strah me je!" je trepetala hči.

(Dalje prihodnjije)

Kakor znano, sem se preselil na nov prostor. Popravljam čevlje ter imamo polno zalogo čevljev za moške.

FRANK MARZLIKAR

16131 St. Clair Ave.

General električne ledenice

General električne kuhinjske peči

Magic Chef in Tappen kuhinjske peči

kupite vedno po zmerni ceni pri

Anton Dolgan

15617 Waterloo Rd.

Oblak Furniture Co.

Trgovina s pohištvo

Pohištvo in vse potrebščine za dom

6612 ST. CLAIR AVE.

HEnderson 2978

OGLAŠAJTE V

"ENAKOPRAVNOST"

Buy PYREX BRAND WARE Gifts

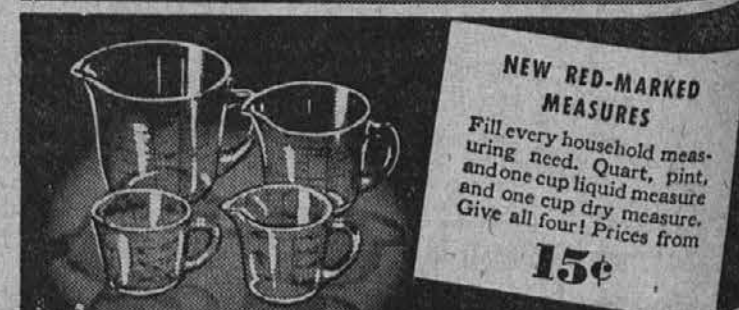
FOR SHOWERS AND WEDDINGS AT THESE LOW PRICES!

Transparent Glass FLAMWARE SAUCEPAN It's new and smart—the latest thing! Wide flat bottom. Easy-pouring spout. And you can see food cook! One-quart size only \$1.65

Fast Baking PYREX PIE PLATE Fast-baking Pyrex brand pie plate turns out "picnic" pies and flaky crusts every time. Four sizes—8 1/4" pie plate only 20c

NEW RED-MARKED MEASURES Fill every household measuring need. Quart, pint, and one cup liquid measure and one cup dry measure. Give all four! Prices from 15c

Sparkling Clear FLAMWARE DOUBLE BOILER She'll love this! All-glass double boiler cooks everything from fussy ices to cereal perfectly. Washes clean in a jiffy. Quart size. \$3.45

8-PIECE PYREX SET A grand gift! There's a 1 1/2 quart casserole with pie plate cover and six 5-oz. matching custard cups. Packed in a good-looking gift box—only \$1.00

SUPERIOR HOME SUPPLY

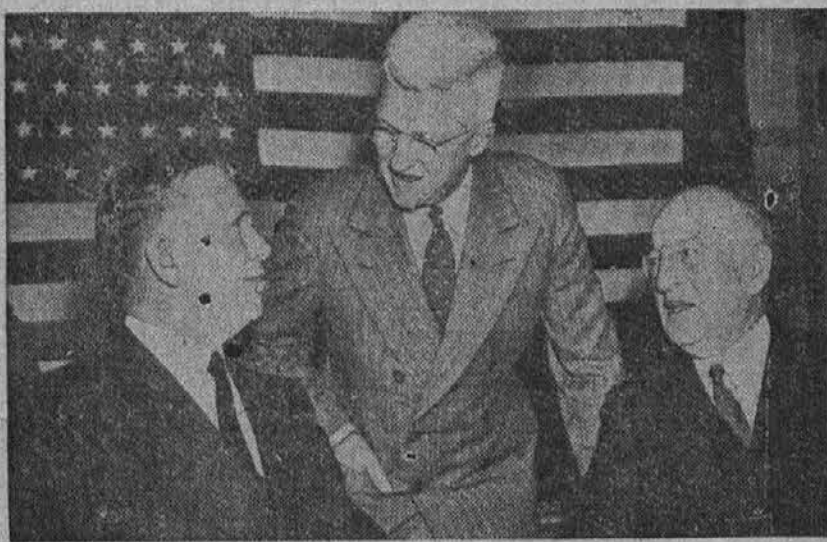
6401 Superior Ave. — ENdicott 1695

Otvoritev obrambno-varčevalne kampanje

Na sliki vidimo predsednika Roosevelta, ki je kupil prvi obrambno-varčevalni bond, katerega mu je prodal in izročil tajnik zakladnice Morgenthau.

Pričevanje armadnih in mornariških šefov

Člani Ameriške Trgovske zbornice, zbrani na svoji 21. letni konvenciji v Washingtonu, so slišali poročila ameriških armadnih in mornariških načelnikov. Od leve na desno so: general George C. Marshall, poveljnik ameriškega generalnega štaba; admiral Harold R. Stark, načelnik pomorskih operacij, in Thomas McInerney, predsednik Trgovske zbornice.

SEZNANITE JAVNOST Z VAŠO TRGOVINO POTOM...

'Enakopravnosti'